

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Radics kormánybajutása holtpontra került.

Beograd, nov. 9.

A tegnapi nap jelentősebb esemény nélkül telt el. A politikai életben még mindig kommentálják dr. Nikics erdő- és bányauji miniszter összetűzését Prpics Milán gyárossal, a parasz-párt egyik legbefolyásosabb tagjával.

Az összetűzés különben nem annyira személyes ügy, mint a pártban hosszabb idő óta vajdó ellentétek kirobbanása volt. Minthogy Prpicsnek a pártban igen sok támogatója van, könnyen úgy lehetett volna, hogy Nikics állása megrendül. Sikertelen azonban időközben a helyzetet valahogy megmenteni.

Radicsnak a kormányba való be-

jutása valahogy holtpontra jutott. Remélik azonban politikai körökben, hogy a jövő hét folyamán sikerül ezt az ügyet előbbre vinni.

A minisztertanács délelőtt ülést tartott Pasity miniszterelnök elnöke alatt, amelyen főleg reszort-ügyeket tárgyaltak. Szóba került a szkupstina munkaprogramja is és egyes képviselők javaslatai a hadirokkantörvény vonatkozó szakaszainak a korrigálására.

Dr. Krajac kereskedelemügyi miniszter egy törvényjavaslatot terjesztett a minisztertanács elé, amely az iparosok hiteléről szól. A minisztertanács elfogadta a törvényjavaslatot, csak arra utasi-

totta a kereskedelemügyi minisztert, hogy a törvény egyes szakaszait behatóbban tárgyalja meg dr. Sztodjadinovity pénzügyminiszterrel.

Radojevity Ante közlekedésügyi miniszter a hajózási szindikátus kérdéséről tett a kormánynak előterjesztést. A kormány megbizta a minisztert, hogy a hajószindikátus működéséről dolgozzon ki egy részletes jelentést.

Zagrebben a horvát parasztpárt vezetésége konferenciát tartott, amelyen maga Radics Szeptán is részt vett. Az értekezleten a járási szervezetek tömörítéséről esett szó.

A délszláv kisebbség Olaszországban.

A kisebbségi életnek újra sérelme van. A sok apró tüszurások után most újra belemélyült a kisebbségi élet testébe a tör, amelynek dőfése időnkint felrzza alélt tehetetlenségéből a sok milliónyi kisebbséget Angorától Dublinig. Az izgatás, a felekezetek és nemzetiségek elleni uszítás, amely a háború után felszínre került sovinszta atmoszférában ugyszólván melegágyat kapott, kitermelte a legujabb atrocitást a kisebbségi jog és az egyenlő jogu állampolgárság sokat hangoztatott frázisa ellen ezuttal Triesztben, ahol elvakult fascisták felrobantották a város szláv nyomdáját, amelynek hatalmas gépei ontották naponta fehér papírra nyomtatva az olaszországi szláv kisebbség napoként megújuló sérelmeit, panaszait. A sajnálatos incidens, hogy az érdekelt állam diplomáciai képviselőjének nyelvén szóljunk, egy időre elnémitotta a nyomda kiadásában megjelenő sajtóterméket, de megszólaltatta a kisebbségi sorsban élő hatszázezernyi szláv lakosságot és felkeltette a rokonszenv, az együttérzés melegét Európa államainak határai között élő sok milliónyi kisebbségben. A fascista bomba rombolni akart, pedig ellenkezőleg, épített. Felépítette az együttérzés, a közös sors tudatának panaszokból emelt törvényházát, amelyben a vádlottak padjára a sovinszta kerül, az esküdtek szerepét pedig a világ közvéleménye tölti be. Az erőszak egységgé kovácsolja a sok nyelvet beszélő kisebbséget, a merényletek közelebb hozák egymáshoz a közös sors üldözöttjeit és el fog következni az idő, amikor a türelmetlenség helyenkint megújuló kitöréseit ötven millió polgár tiltakozó szava fogja elcsitítani, elnémitani. Az első lépés megtörtént. Genfben a sérelmek összehozták a kisebbségek kiküldöttjeit, a szoros együttműködést a további jogsérelmek fogják megteremteni.

Az „Edinost” nyomdájának szétrobantása az érdeklődés homlokterébe állította az olaszországi szláv kisebbséget. Zagrebben és Ljubljanában tiltakozó gyűlésekre készült a nacionalista ifjuság, a tiltakozást azonban eredményesebben a kisebbségek tudják elvégezni. A kisebbségek, amelyeknek ugyanazok, vagy legalább is hasonlóak a sérelmei, panaszai, kívánságai, jogosan tiltakozhatnak minden haremódo ellen, amely nemesak a békeszerződésekre vág bele élesen, hanem beleütközik az állami rendbe, a polgárság alkotmányos jogaiba is. A kisebbségnek ezerszeresen több jo-

Erős közeledés készül Magyarország és az SHS állam között.

Budapest, nov. 9.

A Reggelben feltűnést keltő cikk jelent meg, amely a múlt hét folyamán lefolyt beográdi koronatanácsosál foglalkozik.

A cikk azt mendja, hogy a magyar közönség alig szentelt figyelmet ennek a tanácskozásnak, amely pedig nagy horderejű események előjele.

Már a szeptemberi népszövetségi ülészak végén Beograd barátságos

közeledést keresett Budapest felé, amelynek eredménye a kereskedelmi tárgyalások megindítása volt. Locarno után a helyzet még inkább javult és határozott barátságos viszony felé való közeledés észlelhető. Ennek oka az, hogy Jugoszlávia hátvédét biztosítani akarja egy esetleges olasz támadás esetére. A Jugoszlávia és Románia közötti tárgyalások ebben az ügyben nem vezettek eredményre. A román-magyar közeledés kérdése Ducának legutóbbi beszéde után, amelyben

Magyarországot támadta, nem biztat semmi eredménnyel.

A legalkalmasabbnak látszik a helyzet biztosítása egy keleti paktummal. Magyarország határai a genfi jegyzőkönyv által biztosítva vannak, a kisentente határai azonban nem. Ilyenformán ez csak paktummal volna lehetséges, amely azonban megfelelő engedmények nélkül el sem képzelhető.

Egyelőre Magyarország és Jugoszlávia között informatív tárgyalások folynak.

A noviszádi radikális kerületi konferencia is az adóval foglalkozott.

Noviszád, nov. 9.

A noviszádi radikális-párt tegnap kerületi konferenciát tartott, amelyen résztvett Miletij Szlávkó dr. miniszter is.

A kerületi konferencián főleg a vajdasági adózás ügyével foglalkoztak a felszólalók.

Olaszellenes tüntetés Zagrebban.

Beograd, nov. 9.

A trieszti „Edinost”-nyomda felrobantása még mindig élenként foglalkoztatja a közvéleményt. A beográdi ifjuság vasárnapra tiltakozó gyűlést hívott össze a trieszti események miatt, a rendőrség azonban

még idejében betiltotta. Beograd ilyenformán esendes maradt és elmaradtak a tervbevett tüntető felvonulások is.

Zagreb már mozgalmassabb képet öltött vasárnap. Az Egyetem-téren mintegy ezer egyetemi hallgató gyűlt össze és tiltakozó gyűlést rögtönzött. A szónokok hevesen tiltakoztak a hivatalos Olaszország által támogatott fascisták erőszakosságai miatt és elégtételt követeltek a kisebbségi sorban élő olaszországi szlávok részére.

Az ifjuság a gyűlés befejezése után az Hican- és Frankopani-utcaán át a Jelasity-térre ment. Amikor a Preradovity-térre ért, ahol az olasz konzulátus van, ezer torok kiáltotta egyszerre: Le Mussolinival, le a fascizmussal.

Egy egyetemi hallgató a felvonulás tartama alatt olasz nemzetiszi-

nü zászlót huzott ki zsebéből, benzinnel leöntötte és meggyújtotta. A rendőrség őt és néhány társát le tartóztatta.

Nagyobb incidensekre nem került a sor.

Hasonló tüntetések voltak Splitben és Dubrovnikban.

TÖZSDE

November 9.

Zürich. Berlin 123.56 és egyneved, Budapest 72.70, Newyork 519, Milánó 2065, Prága 3537 és fél, Wien 73, Varsó 86, Szófia 377 és fél, Bukarest 245, Beograd 920, London 2511, Páris 2100.

Budapest. A gabonapiac gyöngé. Buza 355, rozs 230, takarmányárpa 260, sörárpa 350, köles 200, zab 255, ó-tengeri 275, új 165.

ga van a tiltakozáshoz, mert nem fogható rá, hogy hasonló eltévelyedésekre ragadtatta el a legitim haremmodor, amelyet kisebbségi küzdelmében eszközül választott. A tiltakozáshoz még nem épült ki eléggé a kisebbségi front, azért legyenek toborzói a kisebbségi lapok, a kisebbségi élet bátor zászlóvivői.

Nem lesz érdektelen, ha az olaszországi szláv kisebbségről néhány adatot felsorolunk. Amikor e sorok írója a nyáron a jugoszláv zarándokokkal az olasz városok elitjeit felkereste, az utolsó időző álmomása Trieszt, az olaszországi szlávok kulturális központja, volt. Itt jelenik meg a szláv kisebbségek legnagyobb lapja, az „Edinost“, amelynek nyomdáját a múlt hét esztörtökjén felrobbantották és itt van a központja a legtöbb szláv kultúregyesületnek is.

Triesztben és közvetlen környékén közel hetvenezer szláv lakik. Az osztrák hatóságok annak idején kétségtelenül azon fáradoztak, hogy eltiúntessék a város szláv jellegét, ami részben sikerült is, az olasz uralom is átvette a nacionalizálás szerencsétlen szerepét, de hasonló kevés eredménnyel, mint a tragikus sorsot ért előd. Trieszt még ma is szláv város bizonyos fokig és szláv jellegét nem fogja egykönnyen elveszthetni. A Sant Giovanni negyed és Borovica olasz neve dacára megmaradt szláv negyednek és a perifériák házaiból még ma is fáradt guzlica hangok szüremlenek ki az utcákra, amelyeken legalább is olyan sűrű a „dobar večer“ köszövény, mint a „buona sera“. A „Narodni Dom“ tevékeny működést fejt ki és maga köré gyűjti a szláv kisebbség vezetőférfiit, akik elvitathatatlanul jelentős közéleti szerepet játszanak. Amióta a nemzeti ségi türelmetlenség megakadályozza az intenzív kulturális munkát, a szláv vezetőférfiak csendben folytatják missziójukat, tevékenységükkel azonban dicséretre méltó módon egy napra sem hagynak fel. Igen jelentős pozíciókat töltenek be a szláv vezetőszemélyiségek a közgazdasági életben és számos nagyipar szláv érdekeltségek kezében van.

Megnehezíti a kisebbség helyzetét, hogy a békeszerződés nem kötelezi az államot iskolák fenntartására, amint azt más országokkal szemben elrendeli. A saintgermani békeszerződés ötvenegyedik pontja csak a kultúregyesületek, dalegyletek és „Szokol“ tornaegyesületek működési engedélyét biztosítja. A szláv kisebbségnek mégis sikerült három középiskolát fenntartani. Pazinban és Voloskán horvát, Görzben pedig szlovén gimnáziumot. Állandó színháza ninesen és a vándor társulatok vendégszereplése elé is gyakran nehézségeket gördítenek.

Az olaszországi szláv kisebbség sajtója jelentős. Két nagy napilapja közül az „Edinost“ (Egység) Triesztben, a „Goriska Strazsa“ (Görzci őrszem) Görzben jelenik meg. Hetilapja: a „Szoosa“ (Isonzó), „Omladinszki List“ (Az ifjuság lapja), „Pueski prijatelj“ (Népbarát) és az „Istorszki Rijec“ (Istria szava).

Megnehezíti a kisebbség helyzetét, hogy a hatalmas számú államalkotó olaszsal szemben eltörpül a létszáma. Harmincöt millió egy nyelvű és egy vallású olaszsal szemben hatszáz ezer szláv. A régi Olaszországban is voltak ugyan már

szlávok Colli vidékén, ezeknek száma azonban alig éri el a kétszáz ezret.

Érdekes, hogy Olaszországban két horvát telepés község is létezik. Az egyik Nápolytól a Calabria felé eső irányban fekszik, Aqua Viva a neve és három ezer horvát lakost számlál. A telepítés a hatodik században történt és lakossága a viharosan lepergett tizen négy század alatt

is sokat meg tudott — csodálatosképpen — őrizni nyelvétől, még többet azonban a népszokásokból, amelyekhez ma is ragaszkodik. A másik telepés község kisebb és Genova és Milano között fekszik. Nemrégiben dalmát tanítót neveztek ki Aqua Vivara, aki a már-már feledésbe merült anyanyelvre fogja a honalapítók késő utódait tanítani. k. j.

Gazdasági kérdéseket vitatott a felsőbánsági radikális-párt.

Sürgetik az adóegységesítést, a vagyon- és jövedelmi adó megszüntetését. — Agrárreform törvényt kérnek. — Hítelt a földműveseknek és iparosoknak. — Irják ki a községit és kerületi választásokat. — Magasak a vámok, drága a vasúti szállítás.

Beckerek, nov. 8.

A radikális-párt felsőbánsági szervezetei vasárnap tartották kerületi konferenciájukat Beckereken, a „Szprszka Kruna“-szálló nagytermében. A kerületi konferenciára bejelentette volt részvételét Nincsiy Momcsilo külügyminiszter, felsőbánsági országgyűlési képviselő, a kerületi pártszervezet elnöke is, betegsége miatt azonban nem jöhett el és táviratilag kimentette távollmaradását. A konferencián Budisin Jócó, Sztankovity Szvetozár és dr. Rájity Tosó országgyűlési képviselőkön és a helyi, járási és kerületi pártvezetőség számos tagján kívül minden helyi szervezet elnöke, alelnöke és kiküldöttjei vettek részt. A megjelentek száma közel másfél ezerre rugott.

Beslity Nikola kerületi alelnök nyitotta meg a kerületi gyűlést. Üdvözlő szavainak elhangzása után javasolta, hogy Pasity Nikola miniszterelnöknek és Nincsiy Momcsilo külügyminiszternek üdvözlő táviratot küldjenek, amihez a megjelentek egyhangulag hozzájárultak. Az elnöklő Beslity Nikola ezután átadta a szót Budisin Jócó országgyűlési képviselőnek.

Budisin Jócó kikindai járási képviselő az agrárkérdésről és a földműves hitelekéről beszélt. Kifejtette, hogy nagy szükség volna a Beogradban már fennálló földműves hitelbank fiókjainak megszervezésére, amelyek aztán olcsó hiteleket folyósítanának az arra rászoruló földműveseknek.

Sztankovity Szvetozár országgyűlési képviselő, volt államtitkár, az agrárreform hibáit ismertette és a jövőben szükséges tennivalókról beszélt. Mulhatatlanul szükségesnek tartja az agrárreform törvény mielőbbi meghozatalát. Hangoztatta az adótörvények egységesítésének szükségességét és előadta, hogy a mostani adórendszer igazságtalanul súlyos terheket ró a vajdasági adózó polgárságra. Javasolta, hogy addig is, amíg az adóegységesítés megtörténik, kérjék a pénzügyminisztériumtól a vagyonadó és a jövedelmi pótdadó mielőbbi megszüntetését.

Utána dr. Rájity Tosó beckereki járási képviselő a radikális és a horvát paraszt-párt közötti megegyezésről beszélt részletesen és ismertette annak kedvező hatását az állam nemzetközi helyzetére és belső viszonyaira egyaránt.

A következő szónok Pantovity Dragoszláv, a Szprszka Nacionalna Omladina országos alelnöke volt, aki a radikális párt gazdasági programjáról adott áttekinthető képet.

Ankity Bozsó a párt belső életéről és a jövőbeni működéséről beszélt és különösen a tisztviselői kar re-

vízióját sürgette, hogy az oda nem való személyektől — ugymond — megtisztítsák a közigazgatást.

Popovity Dusan felszólalásában úgy találta, hogy bizonyos járásokban szükséges a pártot reorganizálni, mert olyanok is kerültek vezető állásba, akik nem fejtenek ki elég intenzív munkásságot.

Beslity Nikola a ki- és beviteli vámról beszélt részletesen és ismertette a vámtarifa hibáit. Javasolta, hogy illetékes helyen a földműveléshez szükséges mezőgazdasági eszközökre eltöröljék a behozatali vámot, hogy leszállítsák a vasúti tarifát és az iparosoknak olcsó hiteleket adjanak. Kitért a községit és kerületi választásokra és indítványozta azok kiírásának megsürgetését.

A beszédek elhangzása után az elnöklő Beslity Nikola előterjesztette a tiz pontból álló határozati javaslatot, amely a következőképpen szólt:

A kerületi gyűlés bizalmat szavaz Nincsiy Momcsilo, Budisin Jócó, Sztankovity Szvetozár és dr. Rájity Tosó képviselőknek eddigi lelkes munkásságukért és kéri őket, hogy a jövőben is küzdjenek pártjuk és a közjó érdekében.

A felsőbánsági radikális-párt helyeslően tudomásul veszi a horvát paraszt-párttal való megegyezést, amely megszünteti a horvát testvérekkel a torzsalkodást.

A felsőbánsági radikális-párt kéri, hogy minél előbb hozzák meg az adóegységesítésről szóló törvényt, amely az ország egész területére érvénnyel bírjon, de addigra is azonnali hatállyal szüntessék meg a vagyonadót és a jövedelmi pótdadót, amelyet az országban egyedül a Vajdaság fizet. A nyolc évi adóhátralékra vonatkozólag adjanak több éves törlesztésre határidőt és tegyék lehetővé, hogy az adózók késedelmi kamat felszámítása nélkül fizethessék le az említett több éves adóhátralékukat.

A felsőbánsági radikális-párt kéri, hogy mielőbb hozzák meg az agrárreform törvényt, hogy ezáltal kelégtessék a szegény földmunkás lakosságát és hogy a korfui ígéretnek megfelelően, foglalkozásra való tekintet nélkül, minden katonai önkéntesnek földet adjanak. A dobrovoljácok elbírálásánál egyenrangúknak tekintésüket. Az agrárreform keresztülvitelénél pedig első sorban a helyi érdekelteket, a helyi dobrovoljácokat, azután az optánsakat juttassák a földhöz és csak a fennmaradó parcellákon végezzenek telepítéseket.

A felsőbánsági radikális-párt kéri, hogy mielőbb léptessék életbe a földműves hitelekéről szóló törvényt, hogy ezáltal olcsó hitelekhez juthasson a szegény sorsu földmunkásság.

Hogy mielőbb lefolytassák a községit és kerületi választásokat és lehetővé tegyék, hogy a községit és kerületi bizonyos fokig önálló és független munkásságot fejthessenek ki.

Hogy új törvényt hozzanak a drágaság letörésére. Hogy mentessék a behozatali vámtól a földműveléshez szükséges mezőgazdasági eszközöket és eltöröljék a kiviteli vámot azokra a termelvényekre, amelyeket belföldön termelnek s végül, hogy leszállítsák a vasúti teherarifát.

Mielőbb hozzák meg az iparbank létesítéséről szóló törvényt, hogy az iparosokat olcsó hitelekhez juttassák. Addigra is gondoskodjanak a földműves hitelek folyósításáról.

Szállítsák le a beviteli vámot azokra a produktumokra, amelyek a földműves nép számára életszükségletet jelentenek és ezekre a cikkekre állapítsák meg a vámot időről-időre, olyképpen, hogy összhangban legyen a mezőgazdasági termékek árával.

Mielőbb hajtsák végre az állam központi igazgatásáról szóló törvényt, amelynek következtében csökken a minisztériumok száma és kisebbednek a kiadások.

Végül kéri a felsőbánsági radikális-párt, hogy szükség szerint reorganizálják az egyes járásokban a pártszervezeteket.

A határozati javaslat egyhangu elfogadása után, Beslity Nikola zárószavaiban felkérte a képviselőket, hogy juttassák el a rezolúciót a legilletékesebb helyre és küzdjenek a legenergiusabban a kívánások teljesítése érdekében.

Sport

Football.

Dusan Szilni—ZsAK-Szlávija 8:1 (5:0). I. oszt. bajnoki. Biró: Jokcity. Az eredmény nem hü kifejezője az erőviszonyoknak. Ha a Dusan Szilni jobb is volt, akkor is csak 2—3 góllal. A nagy gólarányu győzelem azt hiteti el, mintha a játék egyoldalú lett volna. Ezzel szemben a játék egész a befejezésig változatos volt. A győztes csapatból jók voltak a bal bekk és a belső trió. A ZsAK-Szlávijából jók voltak Vastag és Mester. Jokcity biró gyenge volt. A Dusan Szilni második gólya tiszta offszeid állásból esett. Számos handset nézett el a Dusan Szilni játékosainak.

Vel. Kikinda. Obility—Srbija 3:1 (0:1). I. oszt. bajnoki. Biró: Podgradszki. Sáros pályán és esős időben találkoztak a fenti csapatok. A mérkőzés a jobb csapat biztos győzelmét hozta. A biró tizenegy perccel előbb fujta le a mérkőzést, mert a rendezők és a nézők sértegették és inzultálták.

Beograd. Sumadija—Jadran 3:2 (1:0).

Budapest. Olasz—magyar válogatott 1:1 (0:1).

Budapest II. osztályu—Kassa 7:1 (4:0).

Bern. Svájce válogatott—osztrák válogatott 2:0.

Bécs. Amatőr—Vienna 3:1 (2:1).

Nápoly. SHS válogatott—Délolaszország válogatott 3:1.

HIREK

— nov. 9.

A jegyzők és segédjegyzők egyesületének választmányi ülése. A Torontál-Temesmegyei jegyzők és segédjegyzők egyesületének igazgató-választmánya szombaton délelőtt 9 órakor ülést tart Beeskereken a megyeháza kistermében, igen fontos tárgysorozattal. Napirenden van a nyugdíj-alap rendszerének megváltoztatása, előterjesztés a községi tisztviselők vasuti jegy kedvezménye ügyében, a községi jegyzők fizetésének új megállapítása, tudniillik, hogy ugyanolyan fizetési beosztást nyerjenek, mint az állami tisztviselők, a jegyzők állandósításának kérdése, határozathozatal a közgyűlés összehívása felett.

* „Páris“ a maga eredetiségében „Párisi éjszakák“ címen ma az Orientben.

* Halló Amerika!

A japán követ audienciája. Beográdból jelentik, hogy Mussa Kodzsi japán követ, Kano követségi titkár kíséretében ma délelőtt kihallgatáson jelenik meg az udvarban.

* Ha meg akarja ismerni „Páris“t, úgy nézze meg a „Párisi éjszakák“ című monumentális revü-filmet az Orientben!

* Miss Arison.

Carlier kapitány mögött bezáródott a tömlőcajtó. Emlékezetes még Carlier francia kapitány rejtélyes esete, aki két évvel ezelőtt a beográdi Palace-szálló 48-as szobájában titokzatos körülmények között meggyilkolta Izeli svájei gyárost. A beográdi törvényszék husz évi fegyházra ítélte ezért Carliert, a kinek az ügye perújítás révén újra a törvényszék elé került, azonban elutasították. Carlier kapitány mögött tehát örökre becsapódott a börtönajtó. Tegnap kísérte át két szuronyos csendőr Carliert a pozsareváci fegyházba, ahol fogságát el fogja tölteni.

* Halló Amerika!

* Jön a Balkán Bioszkopba AZ EREDETI PÁRIS!

Óriási rablás a szófiai Nemzeti Muzeumban. Tegnap éjjel szenzációs lopás történt a szófiai Nemzeti Muzeumban. Ismeretlen tettesek behatoltak az intézet numizmatikai osztályába és onnan főleg a makedóniai Fülöp és Nagy Sándor idejéből származó világhírű arany-pénzgyűjteményt rabolták el, amely tulajdonképpen fel nem becsülhető, csupán az aranyértéke azonban hatvan millió levára rug. A nagyarányú betörés óriási izgalmat keltett és nagyban foglalkoztatja a rendőrséget, amely eddig harminc gyanús egyént tartóztatott le.

* Miss Arison.

* A Gyapjuipar r.-t. fő-utcai rak-tárát a Zsitni trg melletti Vojvoda Bojovitya-utca Guttmann-féle üzlet mellé helyezte át. Ezentul tiszta gyapjuszövetek ottan kaphatók és az állandó smyrna- és perzsaszőnyeg kiállítás is ott van. Érdeklődők, minden vételkényszer nélkül, nagyon szívesen láttanak.

A Nótás kapitány előadásai iránt mindenféle élénk érdeklődés nyilvánul meg, úgy hogy a két első előadás minden jegye elkelt már. Jegyek a többi előadásra kaphatók minden nap 2-6 ig a „Torontál“ szerkesztőségében.

* Jön a Balkán Bioszkopba AZ EREDETI PÁRIS!

A hazugság halála.

D. Edward texasi orvos — amerikai lapok szerint — csodálatos szérumot talált fel. Ez az oltóanyag, a vérbe fecskendezve, elkábítja az öntudatot, csak a hallószervek éberségét nem befolyásolja. Mármost, akit ezzel az új szérummal beoltanak, az tisztán hallja a hozzá intézett kérdéseket és felel is rájuk. Minthogy azonban öntudata megbémult, gondolkodása nem kalandozhat el a fantázia és a hazugság labirintusaiban, hanem azzal reagál a kérdésekre, ami legőszintébb, legprimitívebb élménye: a tiszta igazság kimondásával. Az orvos egyébként az igazmondás szérumának nevezte el találmányát, melyet állítólag sikeresen ki is próbáltak már néhány csökönyösen tagadó gonosztevőn. Ha ez a hír igaz, amint amerikai eredete ezt eléggé kérdéssé teszi, akkor hölgyeim és uraim — világhatalmas küszöbön állunk. Nem mintha azt akarnók ezzel állítani, hogy a világot a hazugság tartja össze, de viszont bizonyos az, hogy a hazugság az a malter, amely befoltozza a korhadt világ repedéseit. Ha ezt a vasbetonnál erősebb habarost feloldja az amerikai tudós széruma, akkor szét kell hullania ennek a megföldözött, millió hazugsággal összeabroncsolt világnak. A diplomácia, mely az okos és hasznos hazugság hadszíntere, a politika, melyben nem sokkal kevesebb a hazugság, mint a szerelemben, a művészet, amelyről mindnyájan tudjuk, hogy annál tökéletesebb, minél mélyebb és hogy így mondjuk — őszintébb hazugság, egyszóval az életnek minden jelensége meginogna alapjaiban a hazugság halálával. Mert a hazugság nem mindig hazugság. Igen gyakran áldásos gyógyszer, biztonság, vagy ha úgy tetszik, nevezzük illúzióknak. És erre az illúzióra célzunk tulajdonképpen, midőn azt mondjuk, hogy a hazugság halála katasztrófa volna az emberiségre, ugyanakkor, amikor másrésről hasznos és beláthatatlanul hatalmas eredményekkel járna a közjó szempontjából. De hiszen ez is csak az, ami a civilizáció rohamos fejlődése a technika ezer új vívmánya a romantikával szemben. Ahogy a vasut, az autót, a repülőgépet megölte a postaköcsi romantikáját, a villanyvilágítás a régi korok félhomályának rejtelmességét, úgy az amerikai orvos csodaszere is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a világ végképpen elveszítse illúzióit, azokat az illúziókat, amelyek szépségét jelentik. És korántsem csodálatos, hogy ilyen minőségében Amerikából jön ez a találmány — a könyörtelen realizmus országából.

* Jön a Balkán Bioszkopba AZ EREDETI PÁRIS!

* A Balkán Bioszkopban szerdán és csütörtökön Várkonyi művészfilmje: A KURUZSLÓ, Földes Imre nagyszerű színműve. A főszerepben Várkonyi Mihállyal, aki e szerepben remekül tudja érzékeltetni a barátjáért feláldozó és mártírságot szenvedő ifjút. Finom művészet, öntudat, megrázó tragikum és szépség Várkonyi játéka, úgy hogy a ma divatos mozihősök közt is megszégyesülten kimagasló művészetével, melynek hatása alatt bizonyára növekedni fog rajongóinak tábora és a hölgyek ismét soká fognak álmodni Várkonyi Mihállyról, a Kuruzslóról.

Szinielőadás a „Balkán Mozi“-ban.

Az „Izr. Nőgyűlet“ szinielőadást rendez folyó hó 17. és 18-án a Balkán Moziban. Szinre kerül Szenes Bélának „Vasárnap este tizkor“ című mulatságos életképe és Costé „Szenesleány — szeneslegény“ című bájos négyfelvonásos operettje, a két darab között ének- és táncszámok szórakoztatják a közönséget. Hogy mindenki egy nagyon kellemesen eltöltött estére fog visszaemlékezni, arról a legjobb beeskereki műkedvelők gondoskodnak. Nyárai Rezső rendező és Láng Imre kar-nagy vezetésével. Jegyek folyó hó 11-étől (szerdától) kaphatók a „Balkán Mozi“ pénztáránál.

* „Páris“ éjjeli élete — Moulin Rouge, Folin Bergere, Zöld macska és egyéb éjjeli lokálok eredeti helyszínen filmelve a „Párisi éjszakák“ című filmkolosszusban! Kizárólag felnőtteknek hétfőn, kedden, szerdán az Orientben!

A „Humanitas“ teadélutánja. A „Humanitas“ zsidó nőgyűlet, amelynek teadélutánjai mindannyiszor a siker jegyében folytak le, vasárnap tartotta a mostani őszi idényben első teadélutánját a Kaszinó nagytermében. A „Humanitas“ teadélutánja megőrizte a tradíciót, meleg, színes vasárnap délutánt szerzett a beeskereki közönségnek. Wolf Maja Suppé „Dichter und Bauer“-jából játszott nagy átérzéssel és pompás technikával. Ruesz Ferenc és Rothné Frey Magda a Kék mazurból énekelt és egy kuplét adott elő a megszokott nagy sikerrel. Kerchner Lili, Spitzer Nelly és Kohn Sándor angol stappet táncoltak ügyesen, elegánsan. A színésznőnél szolgálók című jelenetben Grünberger Janka és Török Ferenc játékát zúgó tapsal jutalmazta a közönség. Az álarcos táncosnő mögött Grünberger Janka rejlett. Az álarcos személyének kitalálóját, Löwenwist Jolánt, egy értékes párnával ajándékozták meg. Kohn Henrik szellemes konferansza vezette be az előadást és harangozta be az egyes számokat. Műsor után tánc volt.

* Halló Amerika!

* „Páris“ a francia filmipar remeke. A „Párisi éjszakák“ kolosszális filmrevüje meghódította az egész világot!

* Egy ünnepi beeskereki korzón sok sétálót láthat, de ha a hölgyek, urak és gyermekek lábán elegáns és jó cipőt lát: jegyezze meg, hogy az mind Vilim Herzfeld beeskereki fő-utcai „Turul“-áruházából való!

Gyújtogató szomszéd. Jancser Vilmos botosi földműves udvarán kigyulladt az ott felhalmozott szalma- és szénakészlet. Ugyanek tegnap még egy tüzeset történt a környéken. Szrpszkiitebejen kigyulladt Janis Dusan istállója, félszere és több gazdasági épülete. Mivel az első peretől kezdve az volt a gyanu, hogy a tüzet gyújtogatás okozta, a csendőrség megindította a nyomozást. A vizsgálat megállapította, hogy a károsult szomszédja, Radulyevity Szvetozár gyújtotta fel az elhamvadt épületeket. A csendőrség Radulyevityet letartóztatta és beszállította a beeskereki ügyészség fogházába.

* „Páris“-ra jegyek elővételben a délelőtti órákban az Orient-mozi nappali pénztáránál, illetve irodájában kaphatók!

* Megint tifuszjárvány Beeskereken? A télen lezajlott tifuszjárványra, melynek több áldozata és igen sok betege volt, ma is élénken emlékeznek a beeskereki közönség. A veszedelem, ugylátszik, ismét betegogtja szárnyát, városzerte beszélnek a tifusz terjedéséről s a hatóságánál 16 megbetegedést jelentettek be. Pedig a megbetegedések egy része nemcsak a hatóságoknak, hanem még az orvosoknak sem jut tudomására. A veszélyre való tekintettel igen tanácsos ásványvízzel élni, miért is helyénvalónak látjuk a közönséget figyelmeztetni, hogy friss töltésű Rohitschi viz mindenkor kapható a helybeli főraktáron: a Srpsko Trgovačko D. D. üzletében.

* Miss Arison.

Riport

a régi Beeskerekről.

1905 nov. 9.

Ma sorozták az 1885, 1884. és 1883 ban született hadköteleseket.

Művészet

Popova-Griff-Opermann hangversenye.

Beeskerek, nov. 9.

Szorongásig tele ház, rengeteg taps, őszinte meleg ováció voltak külső jelei Popova-Griff-Opermann szombat esti hangversenyének.

A Beeskereken már ismert Griff Lajos hegedűszóló a volt a műsor első száma. Kifejezo, mélyen átértett játékaival ezuttal is valósággal magával ragadta a közönséget. Hasonló nagy sikere volt Naruda: Berceuses Slare d' Ambrozia Chansonette-jével is.

Az a tüntető ünneplés, amelyben a lelkes hallgatóság a beeskereki hangversenyközönség kedvencét, Popova Livia asszonyt, a beográdi opera kiváló szopránénekesnőjét részesítette, élénk bizonyítéka nemcsak a publikum jóindulatának, a mellyel minden zenei törekvést szívesen támogat, de fokmérője átlagos kritikai készségének és izlésbeli fejlettségének. A szombati hangversenyközönségnek ez a konvencionális mértéken túl emelkedő tetszés-

50.000 dinár tűzbiztosítást ingyen kap, ha egy évre előfizet a „Torontál“-ra.

Orient Bioskop

Hétfőn, nov. 9-én 5, 7 és 9 órákor
Kedden, nov. 10-én 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, nov. 11-én 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Ephális film!

Csak 16 éven felülieknek!

Páris.

„PÁRISI ÉJSZAKÁK”, dráma 7 felvonásban, a főszerepben a párisi apacsok koronázatlan királyával, LON TELLEGAN-nal. — A francia főváros éjjeli maga eredetiségében. Eredeti helyszíni felvételek: Moulin Rouge, Folie Bergère, bohém- és betörtények. A statisztá szerepeket az elmés rendező eredeti éjjeli alakokkal, mint artisták, bohémek, midinetek, grisetek és hamisítatlan apacsokkal tölti be. A francia filmpar legszebb alkotása.

nyilvánítása az operaénekesnő legszebb dicsérete.

Műsora ismert operaáriákból állott. Elsőnek Puccini „Butterfly” operából énekelt, majd a „Mignon”-ból adott elő, végezetül pedig Puccini „Manon”-jából kaptunk izelítőt.

A zongorakíséretet Opermann Sztaniszláv látta el és hű alkalmazkodó aláfestést adott a hegedűjátékhoz és énekhez egyaránt. Szólószámainak, Bethowen As-dur szonátájának, Chopin As-dur polonaisejének és az As-dur etüdnek, valamint a saját szerzeményű Strauszparaphroféjának interpretálásával ezuttal is beigazolta, hogy komolyan számbaveendő, jelentős tehetséggel és meglátásokkal megáldott művészi egyéniség.

A hangversenyt a helybeli cserkészegyesület rendezte. Lokas Josif polgári iskolai igazgató, az egyesület vezetője, a hangverseny előtt beszédet tartott a cserkészmozgalom jelentőségéről, elterjedtségéről és az egyesület támogatására hívta fel a közönséget. A cserkészek sikerült élőképben a táborozást, a tábort életet mutatták be.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Egy használt szürke télibunda

macskabéléssel, opposun sálgallérral jutányos áron eladó.

Megtekinthető: Horváth szücsnél, Car Dusanova (Váraljai) u. — 1948

EREDETI Dániel olajfestmény Sv. Nikola

eladó. — Megtekinthető naponta d. u. 3—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 23. szám alatt. 2255

2 cipészsegédet

azonnal felvesz 2398

Bata**Szörmekiárusítás!**

Raktáromon levő összes szörmeárukat minden elfogadható áron kiárusítom.

Horváth szücs, Car Dusanova (Váraljai) u.

Elszakíthatatlan harisnyák

EUGEN KLEIN cégnél

Velikibecskerek, Alekszandrova (Fő) u.

Az én új 1926. évi 20 oldalas 24(5)

bélyeg-árjegyzéket és ehhez még 25 db különböző román bélyeget kap, ha megküld 5 — dinárt.

IZIDOR STEINER legregibb bélyegüzlet, Bród n/s.

Könyvelő

mérlegképes, szerb-német-magyar levelező, azonnali belépésre kerestetik. Csakis elsőrangú érők ajánlkozzanak — bizonyítványokkal és fizetési ígények feltüntetésével.

Kalla Konzervgyár Vel. Kikinda, Frankl Jakab címén. 2388

Tungsram rádiók

a legolcsóbbak és a tökéletes vételt biztosítják. 2212

Gyári képviselet a „VOLTA” r.-t.-nál.

Üzletáthelyezés

végett árumat mélyen leszállított áron kiárusítom. 2395

Hieber Hugó üveges, Parizska u. 2.

Három-négy fiatal munkás részére

autorozott szoba — esetleg teljes ellátással — **kiadó.**

BEGA hirdető és közvetítő, a főpostával szemben. 2397

Gyakorlott irodista

aki a szerb nyelvet bírja, állást keres azonnali belépésre. 2389
Cím a kiadóhivatalban.

Házelaadás.

A Bajza utca 8. szám alatti ház nagyobb család részére szabad kézből előnyös áron eladó. Vétel esetén azonnali beköltözhető. Bővebbet ugyanott. 2335

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál Könyvnyomdája
Voliki Beckerek, Obilina (Zápolya) u. 7. sz.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.